EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 3.6.2021
COM(2021) 283 final

2018/0197 (COD)

KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti

neuvoston kannasta, joka koskee Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta annettavan asetuksen hyväksymistä

2018/0197 (COD)

KOMISSION TIEDONANTO
EUROOPAN PARLAMENTILLE

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 6 kohdan mukaisesti

neuvoston kannasta, joka koskee Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta annettavan asetuksen hyväksymistä

1. TAUSTA

Päivä, jona ehdotus on toimitettu Euroopan parlamentille ja neuvostolle (asiakirja COM(2018) 372 final – 2018/0197 COD):	29. toukokuuta 2018
Päivä, jona Euroopan talous- ja sosiaalikomitea on antanut lausuntonsa:	17. lokakuuta 2018
Päivä, jona alueiden komitea on antanut lausuntonsa:	5. joulukuuta 2018
Päivä, jona Euroopan parlamentti on vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kantansa:	26. maaliskuuta 2019
Päivä, jona muutettu ehdotus on toimitettu: (asiakirja COM(2020) 452 final - 2018/0197 (COD)):	28. toukokuuta 2020
Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa on kuultu, mutta se ei ole antanut lausuntoa	/
Alueiden komiteaa on kuultu, mutta se ei ole antanut lausuntoa	/
Päivä, jona neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta vahvistettiin:	27. toukokuuta 2021

2. KOMISSION EHDOTUKSEN TAVOITE

Komission ehdotuksessa vahvistetaan Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta myönnettävän tuen erityistavoitteet ja soveltamisala, joilla on tarkoitus myötävaikuttaa perussopimuksessa vahvistettuun unionin taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden parantamista koskevaan yleistavoitteeseen.

3. HUOMAUTUKSET NEUVOSTON KANNASTA

Neuvoston kannassa noudatetaan muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta komission ehdottamia asetuksen rakennetta ja tuen erityistavoitteissa ja soveltamisalassa määritettyjä rahastojen tukikelpoisuusehtoja.

Tärkeimmät muutokset koskevat seuraavia:

- Ehdotukseen on lisätty mahdollisuus täyttää keskittämistä koskevat vaatimukset joko kansallisella tasolla tai alueluokkien tasolla (lisäjousto).

- Temaattista keskittämistä koskevia vaatimuksia on kevennetty jonkin verran seuraavasti:
    - sovellettavien keskittämiskynnysten alentaminen vähemmän vauraiden maiden ja alueiden osalta (jäsenvaltiot, joiden bruttokansantulosuhde on enintään 100 prosenttia EU:n keskiarvosta, sekä siirtymäalueet ja vähemmän kehittyneet alueet) ja toisaalta toimintapoliittista tavoitetta 2 koskevan 30 prosentin vähimmäisvaatimuksen asettaminen kehittyneemmille alueille ja maille (vihreämpi Eurooppa)
    - ympäristö- ja ilmastoystävällisten menojen laskeminen koheesiorahastossa temaattiseen keskittämiseen
    - syrjäisimpien ja harvaan asuttujen alueiden erityismäärärahojen vapauttaminen keskittämissäännöistä.
- Erityistavoitteet ”kaupunkiliikenne” ja ”digitaaliset yhteydet” on siirretty toimintapoliittisesta tavoitteesta 3 temaattisen keskittämisen piiriin kuuluviin toimintapoliittisiin tavoitteisiin (ensin mainittu tavoitteeseen 2 ja toinen tavoitteeseen 1). Siirron vaikutuksia on lievennetty asettamalla yläraja sille, kuinka paljon kyseisiltä sektoreilta voidaan myöntää tukea temaattista keskittämistä koskeviin vaatimuksiin.

Erityistavoitteissa on kiinnitetty erityistä huomiota kolmansien maiden kansalaisten integroimiseen, mukaan lukien maahanmuuttajat, sekä kulttuuriin ja kestävään matkailuun tehtäviin investointeihin.

Tuen soveltamisalan ulkopuolelle jätettyjen alojen osalta tärkein muutos liittyy fossiilisia polttoaineita koskeville investoinneille annetun tuen tukikelpoisuuteen; maakaasuun liittyvien investointien tukikelpoisuus on hyvin rajallista, ja niihin sovelletaan tiettyjä erityisehtoja. Vaikutusta on lievennetty rajaamalla tukikelpoisten investointien määritelmää ja asettamalla yläraja tällaisille investoinneille myönnettäville määrärahoille (alle 1 prosentti EAKR:n ja koheesiorahaston kokonaismäärärahoista). Yleensä soveltamisalan ulkopuolelle jätettyjen alojen osalta on tehty joitakin rajoitettuja poikkeuksia, jos ne ovat perusteluja, esimerkiksi lentoasemien infrastruktuurin ja jätehuollon osalta. Laajakaistaan ja liikkuvaan kalustoon tehtävien investointien poissulkemisesta on luovuttu – niitä koskevien valtiontukisääntöjen ehtoja sovelletaan kuitenkin edelleen kokonaisuudessaan.

On lisätty viittaus vakaus- ja kasvusopimukseen. Komission täytäntöönpanovaltaa, joka voitaisiin ottaa käyttöön poikkeuksellisissa, on rajoitettu.

Perussopimuksen mukaisia rahastojen tavoitteita ja niiden vaikutusta sosiaaliseen, taloudelliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen on korostettu. Myös epäsuotuisessa asemassa olevien alueiden, kuten maaseutualueiden sekä luontoon tai väestöön liittyvistä ongelmista kärsivien alueiden, merkitystä on korostettu. Jälkimmäisen osalta on lisätty säännös, jonka mukaan epäsuotuisessa asemassa oleville alueille voidaan osoittaa varoja jäsenvaltioiden laatimissa kumppanuussopimuksissa.

Kaupunkiulottuvuutta on vahvistettu korottamalla 8 prosenttiin vaatimus, että vähintään 6 prosenttia Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteeseen kansallisella tasolla osoitetuista EAKR:n resursseista on kohdennettava kestävää kaupunkikehitystä koskeviin toimiin.

Lisäksi uusi osa-alue ”alueiden väliset innovointi-investoinnit” on siirretty Interreg-asetuksesta EAKR- ja koheesiorahastoasetukseen, ja sen hallinnointitapaa on selkeytetty.

4. PÄÄTELMÄT

Neuvoston kannassa esitetään tasapainotettu kompromissi, jossa otetaan huomioon komission ehdotuksen tasapaino ja tavoitteet.